

§ 11

Strategi för en äldrevänlig stad

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ärendet

Stockholms stad har påbörjat ett långsiktigt arbete med att göra staden mer äldrevänlig. Staden har åtagit sig att följa den modell som Världshälsoorganisationen (WHO) har utvecklat. Äldreförvaltningen har under 2017 tagit fram ett underlag för ett program för en äldrevänlig stad. Arbetet avser alla äldre, oavsett om de har äldreomsorg eller inte. Fokus har i detta skede inte varit att hitta lösningar utan att övergripande beskriva behov av utveckling, samverkan och staka ut en viljeinriktning för stadens arbete för att bli en äldrevänlig stad. Dokumentet är tänkt som ett underlag till fortsatt planeringsarbete. Förvaltningen är positiv till att ett underlag till program för en äldrevänlig stad tagits fram. Underlaget uppmärksammar viktiga förbättrings- och utvecklingsområden för vad som har betydelse vid skapandet av en äldrevänlig stad. Förvaltningen ser också vikten av att de stora skillnader som finns mellan olika stadsdelsområden i staden lyfts fram i underlaget. Det vore dock önskvärt att i ett upprättat program om en äldrevänlig stad även beskriva vilken äldreomsorg staden planerar bedriva i framtiden. Det perspektivet saknas till stor del i underlaget.

Ärendets beredning

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 13 februari 2018.

Dnr 1.5.1.-650-2017

Förslag till beslut

Ordföranden Elvir Kazinic (S) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag

Ersättaryttrande

Ersättaren Sofia Tahko (KD) och ersättaren Banar Sabet (C) lämnade ett gemensamt ersättaryttrande enligt följande:

Om vi hade haft rösträtt hade vi föreslagit nämnden att besluta enligt följande

Att godkänna förvaltningens förslag ”Strategi för en äldrevänlig stad”.

Att därutöver anföra:

Alla stockholmare ska kunna åldras med frihet, självbestämmande och värdighet. Äldre ska respekteras för sin individualitet och sina livsval. Möjligheten att påverka sitt eget liv ska inte försämrats bara för att man blir gammal.

Idén att ta fram en strategi för en äldrevänlig stad är lovvärd. Staden behöver bli bättre anpassad för alla äldre, såväl de som har äldreomsorg som de som inte har det. Livsvillkoren för alla äldre – även dem som inte har äldreomsorg - behöver uppmärksammas mer.

Vi vill betona vikten av att involvera fler äldre i arbetet med strategin och inte minst nå äldre i de stadsdelar där färre äldre engagerar sig i traditionella pensionärsorganisationer. Även om den workshop som anordnades med äldre innehöll för få deltagare för att några mer omfattande slutsatser ska kunna dras så bekräftar ändå resultaten att trygga och anpassade bostäder och en bra äldreomsorg är viktiga frågor för många äldre. Detta understryker betydelsen av att dessa perspektiv inte tappas ur sikte.

Frågan om samverkan med landstinget saknas i princip helt. Detta ter sig svårbegripligt, i synnerhet eftersom landstingets ansvarsområden sjukvård och kollektivtrafik är avgörande för en värdig och bra ålderdom. Även om staden inte har rådighet över dessa områden måste arbetet med en äldrevänlig stad självklart innefatta dialog och samverkan med landstinget.

Analysen av inkomstfördelning är tunn och måste kompletteras med uppgifter som inte finns i hållbarhetskommisionens rapporter. En fråga som är av avgörande betydelse för många personer när de tänker på sitt åldrande är pensionerna. Pensionerna – förvisso en statlig fråga - påverkar naturligtvis frågan om vilken levnadsstandard, service osv som man kan rimligtvis förvänta sig som äldre oavsett inkomst, och vad som bör kunna variera utifrån betalningsförmåga.

Underlaget refererar till statliga utredningar som SOU 2008:113, SOU 2015:85 och SOU 2017:21. Det är förvånande att man inte refererar till Ds 2017:12 som ju innehåller skarpa förslag inom såväl boende som hemtjänst.

Anhörigperspektivet saknas helt, vilket också är förvånande med tanke på att många av de anhöriga själva är äldre. Det är anmärkningsvärt att situationen för kvinnor som utför informell omsorg åt personer *utanför* det egna hushållet tas upp men inte situationen för dem som vårdar anhöriga. Inte minst med tanke på att det finns en stark jämställdhetsaspekt på de anhörigas situation borde denna aspekt ha lyfts fram tydligare.

Arbetet mot åldersdiskriminering är viktigt för en äldrevänlig stad. Trots en mycket ambitiös retorik från majoritetens sida i frågor som rör diskriminering och mänskliga rättigheter konstaterar vi att stadens faktiska arbete mot åldersdiskriminering inte är särskilt omfattande. Staden måste bland annat öka möjligheterna för äldre arbetstagare att stanna kvar i arbetslivet.

En fråga som också påverkar de äldres förmåga och vilja att stanna kvar i arbetslivet längre är de ekonomiska incitamenten. Att höja skatterna för äldre som arbetar, som regeringen och majoriteten har gjort, bidrar knappast till en stad där äldre arbetstagare känner sig välkomna och uppskattade. I en äldrevänlig stad är det givetvis också lätt för äldre att starta och driva företag.

I underlaget anges det: ”Deltagarna förmedlade en osäkerhet kring om de verkligen kommer att få hjälp den dag de behöver det.” Det visar på behovet av att en äldrevänlig stad kan garantera att äldre får den hjälp de behöver. Det här är centrala frågor för en äldrevänlig stad som inte får förbises till förmån för mer abstrakta och symboliska fokusområden.

Vi upprepar vikten av att även äldre som inte nås av traditionella former av intressepolitisk påverkan kan göra sin röst hörd. Det arbete med lokala utvecklingsplaner och medborgarbudget som majoriteten har bedrivit inom andra områden riskerar dock att bli en övning i symbolpolitik och falska förespeglingar snarare än verklig påverkan.